

ಚಿರತೆಗಳನ್ನ ಕಂಡ ತಕ್ಕಣ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬಾರದು

ಮಾಡಬೇಕು

ಮಾಡಬಾರದು

ಚಿರತೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗುಂಡಾಗಿ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಜರಿಸುವುದು ಒಳಿತು, ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆ ತೀಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ

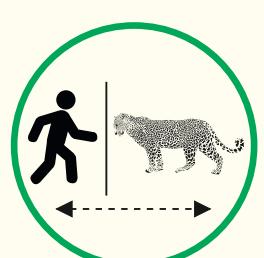
ಕತ್ತಲಾಗುವಾಗ ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೂ ಮನ್ನ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನ ಸುತ್ತ ಮತ್ತು ಮೇಯಲು ಬೀಡಬೇಡಿ

ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಲು ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವ ಬದಲು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಚಿರತೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾರೂ ಇದನ್ನು ತೀಳಿಸಿ, ಚಿರತೆಗಳು ತಾನಾಗಿಯೇ ಆ ಸ್ಥಳದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗಬಹುದು

ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಘಾಡಿಕೊಂಡು ದೂರ ಉಳಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ

ಚಿರತೆಗಳ ಇರುವಿಕೆ ಇರುವ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓಡಾಡಲು ಬೀಡಬೇಡಿ

ಎಲ್ಲಾ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಚಿರತೆ ನಿರೋಧಕ ಗ್ರಿಲ್ ಗಳೊಳಗೆ ಇಡಿ

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಈಚೆ ಕೆಟ್ಟುವೆದರಿಂದ ಚಿರತೆಗಳು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರೂ ಬಹುದು

ಮಾನವನ ಅಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಸಗಳನ್ನು ಆಗಾಗಲೇ ವಿಲೀವಾರಿ ಮಾಡಿ, ಇದು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ಸಿಟರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಿರತೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದರೂ ಬಹುದು

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಈಚೆ ಹೋಗಲು ಬೀಡಬೇಡಿ

ಮಾನವನ ಅಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಸಗಳನ್ನು ಆಗಾಗಲೇ ವಿಲೀವಾರಿ ಮಾಡಿ, ಇದು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ಸಿಟರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಿರತೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದರೂ ಬಹುದು

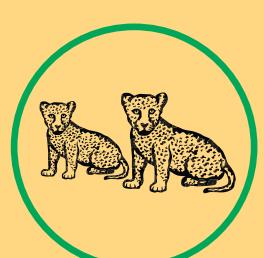
ಚಿರತೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಆಫಾತಕಾರಿ ಅಥವಾ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಡಿ, ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಬಲಿ ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬಹುದು

ಸಂಜೆ ಅಥವಾ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಮನೆಯ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳ್ಳೆ ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವಾಗ ಟಾಚ್‌ ಲೈಟ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ

ತೆರೆದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಲವಿನರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯ ಬಳಸಿ

ಚಿರತೆ ಮರಿಗಳೇನಾದರು ಕಂಡರೆ ಕೂಡಲೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೀಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ ತಾಯಿ ಚಿರತೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ನಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ

ಚಿರತೆಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಗುಂಪುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯೋ ತೆಗೆಯುಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಮಾಡಬೇಡಿ. ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕೂಡದೆ ದೂರ ನಿಲ್ಲಬಹುದು ಒಳಿತು

ಚಿರತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯ ದಸೆತಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕಂಡ ತಕ್ಕಣ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕರೆಮಾಡಿ

ಚಿರತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದಸೆತಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಇದನ್ನು ಚಿರತೆಗಳು ಅದಾಯದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ತಗ್ಗಿನುವಿಕೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ತಗ್ಗಿನುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಡೋ-ಜರ್ಮನ್ ಸಹಕಾರ
2017-2023

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ತಗ್ಗಿನುವಿಕೆಗೆ
ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

Implemented by
giz
Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Ministry of Environment,
Forest and Climate Change
Government of India

FOREST DEPARTMENT
GOVERNMENT OF INDIA

Directorate of Forests
Government of West Bengal

Centre for
Environmental
Communication
Environment Is First

75
आಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
ಅಧ್ಯಯನ
ಮಹोತ್ಸವ

LiFE
Lifestyle for
Environment
G20
INDIA 2023